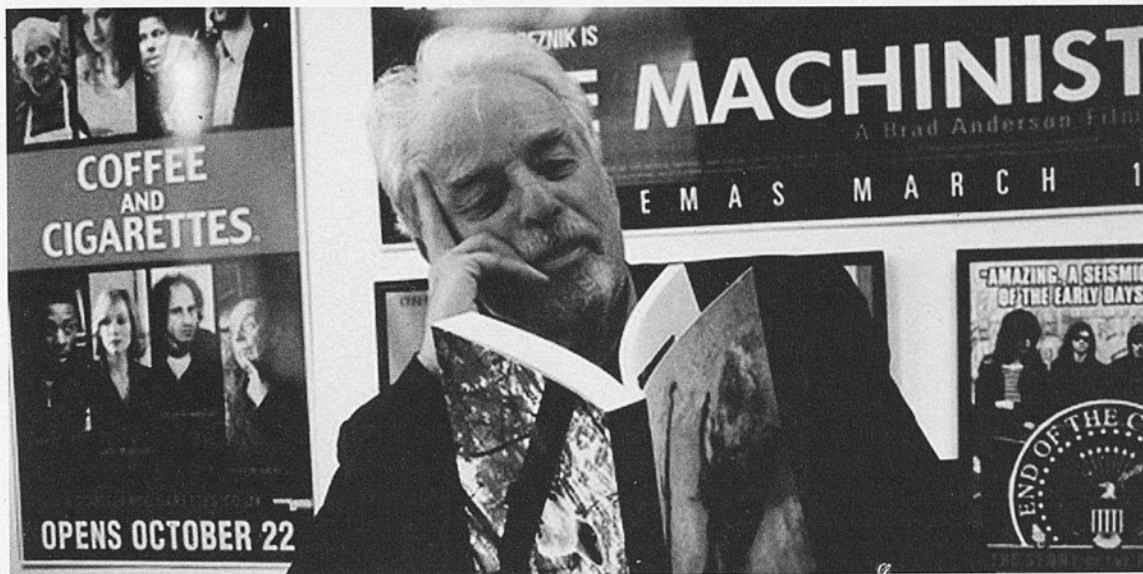

Els ulls de Jodorowsky (i 11) *King Shot* i *Abelcain* i el nou cicle d'*Alef-Thau* i altres herbes menys conegudes: la continuïtat del somni

Leazah Zelaz

“ El gran misteri és viure. No hi ha res més important i increïble que estar viu. És un misteri increïble. Què més volem cercar?”

És cert. Sens dubte. El gran misteri és viure. La vida, amb totes les seves complexitats és per viure-la, i deixar-se d'altres feines i, per a un home que sempre s'ha enfrontat a la indústria de Hollywood i que malgrat això s'ha convertit en una icona del segle XX, no hi ha res més cert.

Perquè la pregunta que ve ara mateix al cap és la de sempre: i ara, què? Després de tants d'anys i de tantes vicissituds, i d'una carrera plena d'alts i baixos, ens anirem a dormir, i prou? Doncs no, ni molt menys, encara que molts pensen que això seria lògic i normal, però amb Jodorowsky no hi ha res lògic ni normal, i precisament per això ens agrada.

Fa ara dos mesos, qui això signa amb aquest nom tan estrany va aconseguir establir contacte altra vegada amb el demiürg, enviant-li la meua petició d'una entrevista que anés sobre la totalitat de la seva obra artística, i, després de dir-me que sí, que endavant, finalment no ens vàrem poder trobar. Molta és la gent que s'ha indignat quan els he contat la història, dient allò i allò altre sobre el rigor jodorowskià i totes aquestes coses, però, tal com els he contestat a tots, aquest home no només té una vida pròpia amb millors coses a fer que deixar-se entrevistar per un jove com jo, sinó que a més d'això, i per si no hi hagués prou, amb el que ara mateix està enredat és precisament amb la filmació d'una nova pel·lícula, i això, almenys als meus ulls, ho disculpa per complet. Ell, que filmi, que a fi de comptes d'allò que tenim més ganes és de veure una nova obra seva.

I aleshores, què és el que està filmant? Doncs sembla que ara mateix, quan vosaltres esteu llegint aquestes línies, el mestre estarà rodant el seu *King*

Shot, guió que fa temps que té escrit i, que amb un dels seus arguments surrealistes, hi ha la participació de Marilyn Manson, Nick Nolte, Asia Argento, Santiago Segura, Rossy De Palma, i que finalment li ha produït ni més ni menys que David Lynch. Com és possible? Doncs precisament perquè el gran misteri és viure: a Marilyn Manson el va arribar a conèixer després d'haver-ho vist a la televisió, pensar que era un artista original i únic, i intentar parlar amb ell sense aconseguir-ho, fins que pocs dies després va ser Manson mateix qui va telefonar a Jodorowsky per dir-li que era un gran fan de *La Montaña Sagrada* i que volia fer feina amb ell (sempre ha dit que és el director de cine més gran de tots els temps, i la seva admiració va arribar a tal punt que el desembre de l'any 2005 va ser Jodorowsky mateix qui va oficiar el matrimoni entre el cantant i la seva parella d'aquell moment, Dita Von Teese, al castell irlandès de Hurten i, per cert, que Alejandro sempre ha dit que va ser una cerimònia molt correcta i tranquil·la, encara que una mica surrealista). I Nick Nolte, es va presentar davant ell dient-li que volia fer feina a una pel·lícula seva i quan Jodorowsky va protestar dient que no li podria pagar, Nolte li va contestar que això no importava.

Com va, doncs, la filmació? De moment, sembla que bé, encara que no se sap massa cosa: des del moment que Lynch ha agafat la producció, tot ha anat més o menys rodat, o sigui que si tot va com ha d'anar, no triarem gaire en poder veure aquesta nova obra a la pantalla gran, que potser podria ser la darrera (com ell mateix ha dit diverses vegades).

Encara que sorprenentment, això mateix és el que està passant ara amb *Abelcain*, continuació d'*El Topo* que fa molts d'anys que també s'arrossega pel terra (fins i tot abans de les baralles amb Klein, quan Jodorowsky va explicar al llibre dedicat a la

pel·lícula que volia filmar una segona part de la història parlant dels fills del personatge, anomenada precisament *Sons of El Topo* i que després amb el ball de drets cinematogràfics es va convertir en *Sons of El Toro*, sense cap tipus de problema). D'aquest etern projecte, del qual s'ha dit de tot (de fet, molts ho confonen amb *King Shot*, sense que tingui res a veure), es va arribar a fer una reproducció anunciant la participació de persones com Johnny Depp, i també es va veure aquell cartell en què la lletra "P" de "Topo" es convertia en una "R" de "Toro" amb l'ajut d'un llamp. I, con dèiem, sembla ser que ara ja ha trobat finançament, i que la companyia anomenada Parallel Films (propietat dels joves Arcadiy Golubovich i Olga Mirimskaya, i especialitzada en cinema fantàstic) li ha ofert la possibilitat de, a la fi, portar a terme aquesta pel·lícula tan esperada. Serà aquesta vegada la definitiva? Ningú (crec que ni tan sols el director mateix, qui a unes quantes entrevistes ha arribat a dir que tampoc és que estigui interessat especialment a un projecte com aquest, encara que mai se sap si ho diu seriosament) s'atreveix a assegurar-ho, perquè són moltes les ocasions en què s'ha afirmat que la cosa estava en marxa, però sí, des d'aquí esperem que així sigui.

Però de totes maneres, i com sempre, si no podem arribar a veure els treballs de Jodorowsky a la pantalla gran, sempre ens quedarà una pantalla més petita per gaudir de les seves creacions, i no ho dic jo, ho diu ell mateix. Al magnífic llibre *Anarchy and Alchemy: The Films of Alejandro Jodorowsky*, signat per Ben Cobb i publicat l'any 2007 (malauradament encara no hi ha traducció al castellà, però sens dubte és una guia magnífica tant del seu cine com dels seus projectes, i de fet, ha estat Jodorowsky mateix qui ha dit d'ell paraules com "la gent sempre em demana sobre què

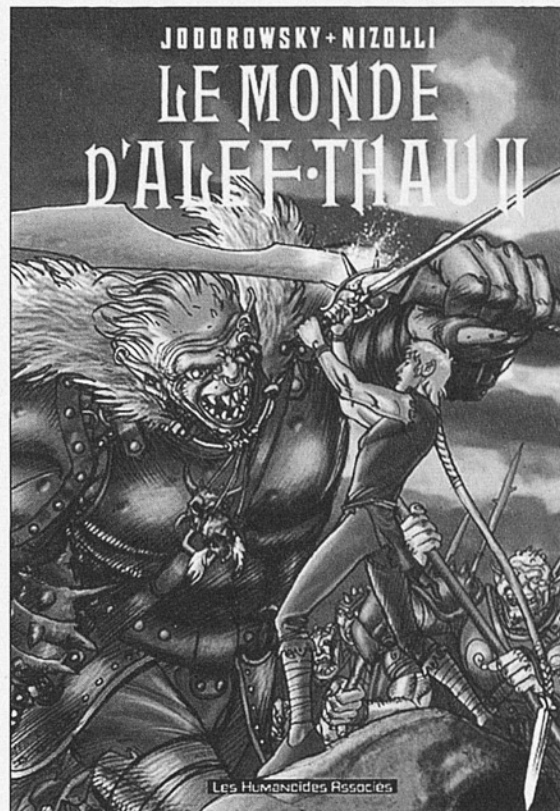
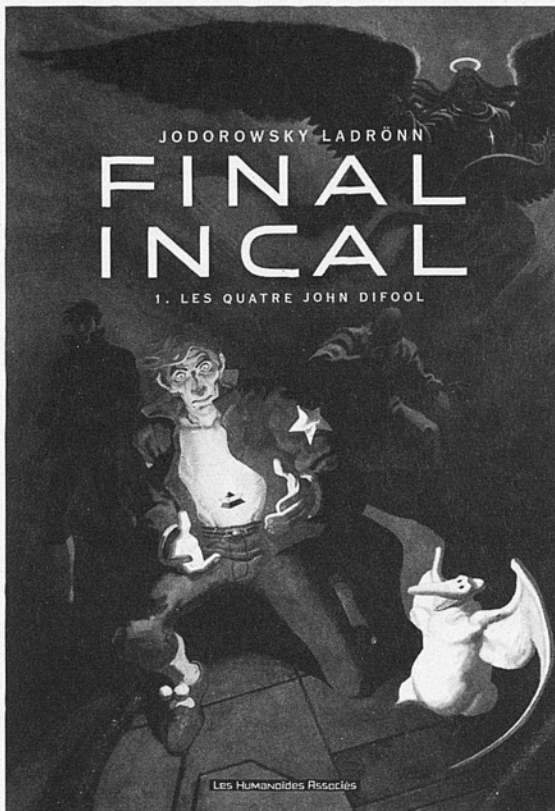
tracten els meus films. Jo dic que no ho sé. Jo he llegit aquest llibre, i ara ja ho sé. Si teniu preguntes, aquí hi ha les respostes. He après molt sobre Jodorowsky."), fa unes declaracions en què ratifica precisament allò que ha dit sempre: "[Els còmics] son també una indústria artística, però ets lliure. No estàs atrapat." I quan Cobb li demana si veu els seus còmics en els mateixos termes que els films, contesta sense dubtar: "Sí, perquè allò que no puc fer al cinema, ho faig als còmics. Per què no?"

I amb una idea semblat al cap, ens trobem Alejandro embolicat ni més ni menys que amb la segona part (o millor dit, el segon cicle) de la seva sèrie "Alef-Thau", anomenada ara *Le Monde d'Alef-Thau* i dibuixada per Marco Nizzoli. De moment, a França ja han vist la llum dos toms (anomenats *Résurrection* i *Entre deux mondes*, respectivament), en què sembla que continua la història d'aquell nin sense braços ni cames, però, per descomptat, a la seva manera. I sembla que encara haurem d'esperar una mica per tenir-la a les nostres mans, perquè aquí al nostre país continuem rebent novetats ben interessants signades per ell (edicions en català de *La nissaga dels Metaburons*, nous toms de *Bouncer* i *Los Borgia*, i fins i tot un nou cicle d'«El Incal» amb el dibuixant Ladrönn anomenat *Final Incal*, del qual només ha aparegut el tom *Los cuatro John Difool* de la mà com sempre de Norma Editorial), però ens manquen unes quantes feines que ja tenen un parell d'anys i que ens agradaria poder llegir com cal.

El cas més estrany és sens dubte el de la sèrie "Aliot", de la qual només va sortir un tom l'any 1996 anomenat *Le Fils des Ténèbres* i que està dibuixat per l'espanyol Víctor De la Fuente! Una història que malauradament es va quedar en anècdota, i que es podria recuperar sense massa dificultats (curiosament, l'encarregat de posar-l'hi colors va ser Zoran Janjetov). També existeix l'àlbum *La verite est au fond des rêves*, amb dibuixos de Jean-Jacques Chaubin, publicat per Les Humanòides Associés l'any 1991, i sembla que gairebé completament exhaurit.

Del que encara es poden trobar còpies és de *Polar Extrême*, que amb el subtítol *Gilles Hamesh, Privé (de tout)* és un àlbum que sembla mostrar un dels aspectes més durs de Jodorowsky com a guionista, amb dibuixos del francès Durandur (anomenat Michel Durand) i que es va publicar l'any 1995. A part d'això, la història curta *Double évasion* (dibuixada per Moebius l'any 1981, és una reedició de *Los ojos del gato* amb colors afegits amb noves coses), la col·laboració amb Boucq per fer *Le Trésor de l'Ombre* (un llibre il·lustrat del 1999, que aquí a Espanya va publicar Ediciones Siruela amb el títol *El Tesoro de la Sombra* però sense els magnífics dibuixos), i una novetat absoluta d'aquest mateix 2009 que s'anomena *Le Pape Terrible*, de la qual ha sortit un primer tom (*Della Rovere*) dibuixat per Theo.

I, menció a part, mereix la relació de Jodorowsky amb el japonès Katsuhiro Otomo, perquè el xilè sempre ha dit que va ser ell qui va dir a Otomo el final de la seva obra magna *Akira*, i sembla que finalment varen arribar a portar a terme una sèrie en

dos toms que es diu *Megamex Wars* allà pels anys noranta (no tinc més referències d'aquesta feina, així que no puc dir res més). A molts ens agradaria molt fer-hi una ullada.

"El món està molt malalt. El món necessita guarir els mars, els rius, l'atmosfera, la societat, els diners..., ha de guarir-se. Estem malalts tots. L'artista ha de reaccionar, l'artista ha de ser ara un curandero, el cine ha d'actuar com una revelació. La gent, en lloc d'identificar-se amb un heroi, que generalment és un degenerat... James Bond és un degenerat! Superman és un degenerat! Superman! Bah! Imagina-ho amb una dona: llença una ejaculació tan gran que li travessa el cos, li surt pel cervell, i enderroca un edifici. Superman és l'ésser que no pot fer l'amor, perquè mata." (Jodorowsky, comentant *La Montaña Sagrada*).

I ara, ¿què més podem dir, després de tot aquest viatge per una constel·lació gairebé infinita, per la profunditat d'uns ulls impossibles de contemplar per complet, viatge espacial que barreja bogeria amb genialitat, art amb teràpia, bé amb mal, yin amb yang, llum i foscor, i centenars d'altres coses? Doncs encara que sigui un tòpic, i encara que tot en aquest món s'acabi per tornar a néixer d'altra manera (començant per Jodorowsky mateix, qui no només no ha perdut el temps durant els darrers anys per no dedicar-se al cinema i fer coses tan interessants com aprofundir en la teràpia o en l'estudi seriós del tarot, sinó que, a més, sempre ha dit que allò que vol fer és cinema fora de la indústria, al marge dels "monstres" de Hollywood, tal vegada a internet o altres mitjans diferents de la pantalla gran), després d'aquest periple endins-

ant-nos dins les mateixes entranyes de l'Univers (i és que fins i tot jo mateix he descobert coses que ni tan sols sospitava), només ens queda acomiadar-nos dient que desitgem amb tota la força i tota l'esperança que Alejandro Jodorowsky, l'artista, el creador, el geni, continuï viu (i actiu) durant molt de temps, demostrant amb el seu exemple i amb les seves capacitats que és possible viure d'altra forma, amb un altre esperit, fent un altre tipus de cine i un altre tipus de còmic i, sobretot, un altre tipus d'existència.

«Només saps qui ets quan ets mort. Deixes d'existir i dius: "Això és el que som". Quan pugui definir-me, seré mort.»

Post escriptum: Gràcies infinites, primer de tot, al mestre Alejandro Jodorowsky, per existir i inspirar tant altres ments. Gràcies també als amics de Norma Editorial, que, a més d'editar magníficament gairebé tota la seva obra en còmic, ens han fet arribar el material necessari perquè aquests articles hagin sortit al més complets possible. A Ben Cobb pel seu magnífic llibre (i també a Manuel Barrero, qui va publicar un estudi sobre l'obra jodorowskyana l'any 2001 al número 2 de la revista *Yellow Kid*, i que malgrat sigui una mica subjectiu i no del tot correcte a les seves dades va aportar informació valuosa al seu moment per tal de trobar peces estranyes o esmunyedisses) i, en definitiva, a tots els que han fet possible tot això, amb especial menció a Heribert Navarro, gràcies a qui hem pogut trobar a l'univers de la web veritables peces de col·leccionista que han aclarit dades més que importants de tots els temes aquí tractats. ■